

Urologie není ostrov sám pro sebe

Urologie zpravidla nebývá vnímána jako dominantní obor medicíny. Má však velké množství styčných a často i překrývajících se ploch s ostatními specializacemi – gynekologií, nefrologií, onkologií, radiologií, transplantologií nebo pediatrií. To dokládá i zájem o 22. kongres Evropské urologické společnosti (EAU). Letos v březnu se na něj do Berlína sjelo na dvanáct tisíc účastníků ze 130 států.

Nástup robotické chirurgie, soustředění na kvalitu života, nové biologické léky pro urologickou onkologii, nové technologie v diagnostice. Tak by se dala shrnout hlavní aktuální témata, která stála v popředí zájmu vrcholné odborné akce evropské urologie.

To, že urologie jednoznačně patří mezi chirurgické obory, potvrdil i zájem o sekce, ve kterých lékaři mohli v přímém přenosu sledovat průběh několika operací z Urologické kliniky Univerzitní nemocnice v Tübingenu. Vesměs šlo o výkony vyhrazené pro muže. Tübingenští urologové implantovali penilní protézu nového typu. V další části demonstrovali operaci benigní hyperplazie prostaty pomocí GreenLight laserového systému. Prezentovali rovněž dva možné způsoby operací léčby mužské inkontinence – první za použití manžety obepínající uretru, jejíž

objem a tím pádem i sevření může pacient kontrolovat, a druhý prostřednictvím aplikace subureterální pásky.

Podobné představení skutečně docení jen specialisté, ze sekce o infekcích urogenitálního traktu by si však mohl nějaký podnět pro vlastní praxi odnést téměř každý lékař. Při těchto infekcích obvykle nejde o život – i když ani to není vyloučeno. Jejich význam však spočívá ve vysoké incidenci a také v tom, že se ve čtyřiceti procentech podílejí na celkovém výskytu nosokomiálních nákaz. Profesor Petr Tenke z Budapešti představil guidelines pro optimální péči o močový katetr. „Obecně platí, že asymptomatická bakterinurie není sama o sobě důvodem k léčbě. Nemáme žádný doklad, že antimikrobiální léčba vede ke snížení morbidity a mortality spojené s infekcí močového traktu u katetrizovaných pacientů,“ řekl mimo jiné prof. Tenke.

Na začátku je urgence

Dalším tématem, které přesahuje rámec specializovaných urologických pracovišť, je inkontinence. Ta také sama o sobě nezabíjí, její vliv na kvalitu života však může být zcela destruktivní. U stresové inkontinence žen se zájem urogynekologů přесouvá k metodě TVT Secure, při které se uretra podepírá polymerovou páskou o rozměrech pouhých 8 × 1 cm. Pokud jde o urgentní inkontinenci, respektive syndrom hyperaktivního měchýře, zde je i nadále těžiště léčby ve farmakoterapii, zvláště pak v anticholinergikách se selektivním účinkem na M3 receptory. Odborníci se nyní shodují v tom, že základem syndromu hyperaktivního měchýře je urgence. Právě z urgency, případně již z pouhého strachu z ní, vznikají další příznaky, jako jsou vysoká frekvence močení, nykturie a urgentní inkontinence. V nejnovějších klinických studiích se pak čím dál více klade důraz na kvalitu života a na to, jak potíže vnímá sám pacient (studie VENUS a SUNRISE).

„Ze studie provedené v šesti evropských zemích, do které bylo zařazeno 1 272 pacientů se syndromem hyperaktivního

močového měchýře, vyplývá, že třetina lidí s urgentní inkontinencí se obává opustit svůj domov právě kvůli možnému úniku moči,“ řekl profesor Udo Jonas z Hannoveru, prezident letošního kongresu EAU.

V široké diskusi o kmenových buňkách to někdy vypadá, že představují jakýsi potenciální všelék. První klinické aplikace u pacientů s přerušením míchy nebo po infarktu myokardu budí spíše rozpaky. V urologii jsou však výsledky již hmatatelné – tým z Innsbrucku kmenové buňky aplikoval do svaloviny močového měchýře u inkontinentních pacientů. U devadesáti procent z nich došlo po třiceti dnech k signifikantnímu zlepšení potíží.

Výměnný program pro ledviny od živých dárců

Vlastní sekci měla problematika transplantací ledvin. Jedním z témat v centru pozornosti zde byl program transplantace ledvin ze živých dárců. Zemí, která v Evropě dosahuje výrazně nejlepších výsledků ve využití potenciálně použitelných orgánů, je Španělsko. Profesor Francisco Javier Burgos Revilla z Madridu se věnoval situaci, kdy sice nemocný má ve svém oko-

lí někoho, kdo by mu byl ochoten ledvinu darovat, z nějakého důvodu však pro něj tento konkrétní dárcé není vhodný. Vyslovil se pro vytvoření evropského výměnného programu, ve kterém by bylo možné takovéto dvojice dárcé – příjemce propojovat. Hlavní překážkou této strategie podle něj je rozdílná legislativa v jednotlivých zemích.

Nové možnosti terapie karcinomu ledvin

Zhoubné nádory ledvin jsou až na výjimky řazeny mezi chemorezistentní malignity, ani radioterapií nejsou významně ovlivnitelné. Velmi dlouho probíhají asymptomaticky a tak často bývají odhaleny, až když dojde k diseminaci. Pro nemocné s diseminovaným renálním karcinomem byla dosud jedinou terapeutickou možností léčba interleukinem 2. Ta se kvůli extrémní toxicitě hodila jen pro mladé pacienty v relativně dobrém zdravotním stavu.

Nyní na trh přicházejí hned dva inhibitory kináz, které jsou schopné výrazně prodloužit přežití bez progresu onemocnění – jde o přípravky Sutent (sunitinib) a Nexavar (sorafenib).

Lucie Ondříčková

Mozek, duše a obraz

Tohle setkání neurologů a psychiatrů v Toskánském paláci v Praze bylo na pozvánkách označeno jako „raritní“, a kdo pozvání přijal, rozhodně nelitoval. Přesvědčil se totiž, že pozvánka farmaceutické společnosti TEVA Pharmaceuticals, která setkání pořádala při příležitosti 100. výročí svého založení, nelhalo. Nevšednost symposia vyplývala z toho, že na programu nebylo suchoborné odborné přednášení, nýbrž napimovně dramatické

AERIUS = vysoká účinnost

Schválen na všechny typy alergické rýmy (včetně intermitentní a perzistující)